

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) L(44)

Štev. (Nº) 34

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

5 de septiembre - 5. septembra 1991

Bliže priznanju

Kot vse kaže, sta Slovenija in Hrvaška bliže mednarodnem priznanju. Nemški zunanji minister Genscher je dejal, da njegovo ministrstvo ne vidi druge možnosti, kakor da predloži Jugoslaviji in Evropski skupnosti, naj priznata Slovenijo in Hrvaško, če bo vojska na Hrvaškem trajala preko 1. septembra.

Slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je obiskal Avstrijo 26. avgusta. Avstrijski zunanji minister Alois Mock mu je dejal, da priznanje obeh Slovenije in Hrvaške ni več le možnost, o kateri bi Avstrija razpravljala, ampak da se je Avstrija o tem že odločila in da je pričela diplomatsko akcijo, da prepriča še druge države. Kot smo izvedeli, so to svojo odločitev sporočili tudi Argentini v vednost. Avstrijski zunanji minister je dejal, da sta še dve državi pripravljene priznati Slovenijo, ju pa ni hotel imenovati.

27. avgusta je Evropska skupnost priznala vse tri baltijske države (ki jih je priznala tudi Slovenija), 28. pa so po

izrednem sestanku poslali Jugoslaviji spomenico, v kateri zahtevajo takojšnjo ustavitev ognja in sprejetje mirovne konference do 1. septembra, drugače bodo podvzeli mednarodne akcije.

Kot smo izvedeli po telefonu, so 3. septembra Srbi bombardirali Osijek in s tem prekršili ustavitev ognja.

Dejstvo, da Evropska skupnost hoče rešiti jugoslovanski problem z arbitražnim postopkom, med drugim kaže mnenje Evrope, da je jugoslovanska kriza tako globoka, da je ne morejo rešiti sami narodi oziroma države v Jugoslaviji. S tem Evropa posega direktno v jugoslovanske naotranje razmere in tudi omejuje jugoslovansko suverenost, ki je pa po drugi strani v celoti sploh ni več. Najbolj pa je zanimivo dejstvo, da arbitražna predpostavka, da sta obe strani v konfliktu tudi podvrženi nekemu mednarodnemu zakonu. Tako sta Slovenija in Hrvaška na neki način postali subjekt mednarodnega prava in tako nekako de facto priznani.

Težave v parlamentu

Zakon o denacionalizaciji in o zadružništvu je v parlamentu naletel na odločno nasprotovanje levičarske opozicije. Ta je v boj poslala tudi vse svoje sindikate.

Clanice Demosa, ki so skupaj z vlado pripravile ta zakon, predvsem Krščanski demokrati in Kmečka zveza, skušajo ta predlog uzakoniti, kajti le v njem vidijo edino možnost, da se lastnina res vrne v roke starih lastnikov oziroma razdeli pravično, ne pa da ostane v rokah dosedanjih direktorjev in njihove okolice, ki so pa seveda še preostanki starega režima in še držijo v rokah ekonomsko silo, po drugi strani pa praznijo podjetja in delajo škodo.

Levičarji pa trdijo, da bi vrnitev premoženja starim lastnikom prizadela nove krivice, predvsem delavcem, pomagala pa bi Združenju bivših lastnikov in kmetov. Prenovitelji — to je bivši komunisti — trdijo, da želi vlada lastnino zase; ker jo hoče namreč najprej podržaviti, nato pa razdeliti delnice, ne pa dopustiti, da bi se direktorji pustili „izvoliti“ kot novi

predstavniki „delovnega kolektiva“ oziroma bi oni dobili največje število delnic.

Opozicija se zaveda, da bi ji s sprejetjem novih zakonov ušla iz rok ekonomska oblast, saj je politično itak nimajo več. Zato tudi zahtevajo, da naj se ti ekonomski zakoni sprejmejo v parlamentu kot izredno važni z dvotretjinsko večino. Za to pa vemo, da bi morali zanje glasovati tudi bivši komunisti — in kako to gre, vidimo pri ustavi, ki je še vedno ni bilo mogoče sprejeti. Zanimivo je, da je tudi dnevnik Slovenec priobčil članke z istim mnenjem.

Vlada se zaveda, da morajo ti zakoni uspeli, kajti sicer ne bo imela demokracija nobene moči na gospodarskem polju; in to je ravno tisto, ki danes najslabše deluje, kot očitajo pri zadnji aferi o spremembi vlade.

Ker v parlamentu niso mogli priti do konca debate, so sklenili, da bodo glasovali o teh zakonih na prihodnjem sestanku, ki bo 11. septembra.

Evropa jutri

Dr. Andrej Capuder, minister za kulturo Republike Slovenije, se je 17. in 18. avgusta v Cortini d'Ampezzo udeležil predstavitve knjige referatov z znanstvenega srečanja „Evropa jutri — Vzhod in Zahod se soočata“, ki je bilo lani 1. decembra v Benetkah in na katerem je sodeloval z referatom.

V Cortini d'Ampezzo je dr. Capuder dal intervju na temo najnovejših dogodkov v Sloveniji, ki ga je objavil dnevnik Il Gazzettino.

Dne 26. in 27. avgusta je v Riminiju sodeloval na srečanju Prijateljstvo med

narodi, ki ga vsako leto organizira italijanska krščanska demokracija. Letos je potekalo pod naslovom „Novi pogledi na Vzhod“. Na njem je dr. Capuder govoril o vlogi Slovenije v novi Evropi.

Dr. Andrej Capuder je od 30. avg. do 1. sept. sodeloval na srečanju slovenskih izobražencev Draga 91 na Opčinah.

V ponedeljek, 2. septembra, se je na Dunaju udeležil seminarja organizacij, ki je potekal na temo „Regionalizem — povratak v provincialnost ali pot v novo?“ Organiziralo ga avstrijsko zunanje ministrstvo.

Srbija je morala popustiti

Predsedstvo Jugoslavije je po dolgotrajnih razpravah v ponedeljek zgodaj zjutraj vendarle sprejela deklaracijo Evropske skupnosti o prekinitvi ognja in razširitvi opazovalcev tudi na Hrvaško. Kot je dejal član predsedstva iz Slovenije dr. Janez Drnovšek, je sprejemu deklaracije ves čas nasprotovala Srbija, ki je popustila čisto na koncu, praktično v ponedeljek ob 1. uri zjutraj, torej tedaj, ko je potekel tudi ultimatum Evropske skupnosti.

Sprejemu deklaracije je nasprotoval le dr. Branko Kostič, predstavnik Črne gore, ki je menil, da tisti del deklaracije, ki govori o stanju in vzrokih za nastalo krizo in vojne spopade, za predsedstvo Jugoslavije ni sprejemljiv. Slovenija je deklaracijo in predložene ukrepe Evropske skupnosti v celoti podprla in ob tem izrazila polno pripravljenost za sodelovanje na mednarodni mirovni konferenci o Jugoslaviji, ki bo v Haagu. Dr. Drnovšek se je ves čas zavzemal za vključevanje mehanizmov evropskih institucij v proces mirnega reševanja jugoslovanske krize, na seji 28. avgusta pa se je tudi jasno opredelil do deklaracije Evropske skupnosti o Jugoslaviji.

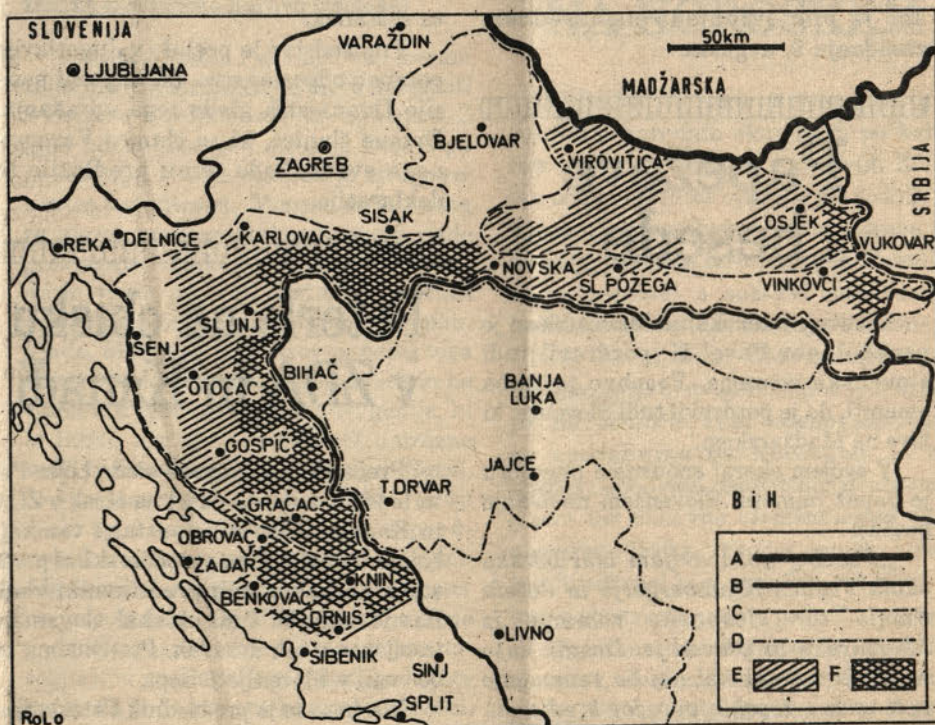
Koliko bo prejem deklaracije vplival na resnično ustavitev spopadov, je v tem trenutku še težko napovedati. Spopadi so se v času sestanka v jugoslovanskem vrhu še vedno nadaljevali, tuji časnikarji pa so tudi sporočili, da pogrešajo dva svoja kolega. Angleška časnikarja sta izginila na Baniji, kjer so na

cesti med Topuskim in Glino v vasi Rosulje našli avto z angleško zastavo in velikim napisom „press“, o usodi časnikarjev pa ni zaenkrat še nič znano. Služba zveznega sekretariata za ljudsko obrambo pa je tudi sporočila, da so ob koncu tedna na ozemlju Hrvaške pripadniki MUP-a napadli železniški transport. Pri tem so bila odvzeta materialna-tehnična sredstva, ki jih iz Slovenije selijo na nove lokacije enot. Devetindvajsetega in 30. avgusta so na železniških postajah Slavonski brod, Orlovac in Mikanovci napadli štiri kompozicije vojaških vlakov.

Do problemov je prišlo tudi v zračnem prostoru, saj so v nedeljo ob 14. uri zaprli zračni prostor nad Slovenijo in ga ob 20. uri ponovno zaprli. Neko ugandsko in romunsko letalo pa je vojska prisilila k pristanku. V zvezi s tem so v jugoslovanski armadi izjavili, da je ugandsko letalo prevažalo več kot 19 ton lahkega in protioklopnega orožja za potrebe republike Hrvaške, ki ga je ta nabavila v tujini. Vojska trdi, da je ves postopek opravila v skladu s predpisi, hrvaška stran pa, da so vojaki kršili zvezne predpise in hrvaški zakon o notranjih zadevah. Vojska trdi, da je bilo ugandsko letalo s singapurskimi puškami namenjeno na ljubljansko letališče. Ob vsem tem so Slovenijo v nedeljo znova preletavala vojaška letala MIG.

Marko Jenšterle
2. septembra po telefaksu

Območje spopadov na Hrvaškem

A — državna meja z Madžarsko, B — današnje republiške meje, C — meja „Vojne krajine“ v prejšnjih stoletjih, D — meja Hrvatske banovine, ustanovljene leta 1939, E — ozemlje Hrvaške, kjer prebiva danes srbska večina (v posameznih občinah nad 50%) in F — ozemlje Hrvaške, kjer prebiva danes srbska manjšina (v posameznih občinah do 50%)

Deklaracija o Jugoslaviji

Sprejeli so jo 28. avgusta v Bruslju zunanji ministri držav članic Evropske skupnosti. To deklaracijo sta takoj sprejeli Slovenija in Hrvaška, Srbija oz. Jugoslavija pa šele zadnji trenutek, kot je razvidno iz poročila na prvi strani. Besedilo je neuradni prevod iz angleščine po telefaksu agencije STA.

Evropska skupnost in njene države članice, presenečene zaradi povečanega nasilja na Hrvaškem, opozarjajo vse odgovorne za to nasilje na svojo odločenost, da ne bodo nikoli priznale spremembe mej, ki niso bile izvedene na miren način in s sporazumom. S strani srbskih upornikov je zelo napačna politika, da skušajo rešiti probleme, ki jih pričakujejo v novem ustavnem redu, s pomočjo vojaških sredstev. Še bolj je presenetljivo, da ni mogoče še naprej zanikati, da elementi Jugoslovanske ljudske armade aktivno podpirajo srbsko stran. Evropska skupnost in njene države članice opozarjajo zvezno jugoslovansko predsedstvo, da takoj preneha s to ilegalno uporabo sil pod njegovim poveljstvom.

Skupnost in njene države članice ne bodo nikoli sprejele „fait accompli“. Odločene so, da ne bodo priznale spremembe mej s silo in bodo nagovorjale druge, da tega ne store.

Ozemeljska zavojevanja, nepriznana od mednarodne skupnosti, ne bodo nikoli dosegla legitimnega varstva, ki ga vsi iščejo v novi Jugoslaviji. Tako varstvo je možno le s pogajanjem, ki so osnovana na popolnem varstvu pravic vseh, kjerkoli žive v Jugoslaviji.

Evropska skupnost in njene države članice opozarjajo Srbijo, naj preneha s svojimi ugovori proti razširitvi delovanja evropske opazovalne skupine na Hrvaškem. Zadnji dogodki so pokazali, da se brez splošne in učinkovite ustavitve ognja in nepristranskih zunanjih opazovalcev položaj v Jugoslaviji ne more dovolj umiriti, da bi dopustil uspešna pogajanja.

Glede na poslabšanje položaja v Jugoslaviji so Evropska skupnost in njene države članice predložila predsedstvu, da zaprosi predsednika CSCE (konferenca za evropsko varnost), da skliče svoje zasedanje v začetku septembra, kot je bilo sklenjeno na izrednem zasedanju 9. avgusta.

Papeževe besede

Ob svojem obisku na Madžarskem je papež Janez Pavel II. pozdravil tudi slovenske romarje. Posebno je treba omeniti, da je pozdravil tudi Slovence, ki žive na Madžarskem.

V svojem skoraj enournem nagovoru je papež namenil Slovincem naslednje besede:

„Posebej pozdravljam mariborska škofa Franca Krambergerja in Jožefa Smeja ter slovenske romarje iz Madžarske in Slovenije. Dragi! Vaše romanje v Sombotel naj bo zamenje poti vseh evropskih narodov k edinosti. Božja Mati naj prosí Gospoda, da bi mogli ohraniti vašo krščansko vero in pričevati zanj tudi pred drugimi. Naj vam Bog podeli mir, ki mora biti značilen za odnose med vsemi narodi. Blagoslavljam vas, vaše domače in ves slovenski narod.“

Skupnost in njene države članice ne morejo stati ob strani, ko se prelivanje krvi na Hrvaškem veča iz dneva v dan. Sporazum o kontroli ustavitve ognja bi omogočil Skupnosti in njenim državam članicam sklicati mirovno konferenco in pripraviti arbitražni postopek.

Na tej mirovni konferenci bi bili prisotni:

— za Jugoslavijo zvezno predsedstvo, zvezna vlada in predsedniki republik

— predsedniki Skupnosti, predstavniki držav članic in komisije

Arbitražni postopek v okviru te mirovne konference bi bil naslednji:

Odgovorne oblasti bi predstavile svoje spore Arbitražni komisiji petih članov, ki bi bili izbrani med predsedniki ustavnih sodišč v državah Skupnosti.

Sestava je Arbitražne komisije bo:

— dva člana, soglasno določena po zveznem jugoslovanskem predsedstvu,

— trije člani, določeni po Skupnosti in njenih državah članicah.

Če ne bi prišlo do soglasja pri odločitvi članov po zveznem predsedstvu, bodo te določili ostali trije člani, določeni po Skupnosti.

Arbitražna komisija bo izdelala svojo odločitev v dveh mesecih.

V primeru odsotnosti obširnega zunanjskega opazovanja in sporazuma o sklicanju mirovne konference do 1. septembra 1991, bodo Skupnost in njene države članice pripravile dodatne mere, vključno mednarodne akcije.

V ta namen bodo sklicale sestanek, na katerem bodo razpravljale o teh dodatnih merah, vključno mednarodne akcije. Povabila na ta sestanek bodo poslana predsednikom in predstavnikom zveznega predsedstva tistih republik, ki bodo podprle ta dva koraka. Predsednik vlade in zunanji minister zvezne vlade bosta tudi povabljeni na ta sestanek.

Predsedstvo je poslalo v Jugoslavijo posebno odposlanstvo, da razjasni pozicijo Dvanajstih glede tega vprašanja. Države članice, ki so članice Varnostnega sveta, bodo temu predložile to deklaracijo.

Peterle na obisku v ZDA in Kanadi

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle je 30. avgusta odšel na obisk v ZDA in Kanado, kjer se je sestel s tamkajšnjimi političnimi in gospodarskimi predstavniki, kakor tudi predstavniki vlad. Ravno tako bo tudi obiskal slovenske izseljence v teh državah. Predvidoma se bo vrnil v Slovenijo 7. sept.

V soboto se je predsednik Peterle srečal s sorojaki v ZDA, v nedeljo, 1. septembra pa je prisostvoval slavnosti ob 20-letnici posvetitve slovenske kapele v Washingtonu, nato pa govoril s predstavniki slovenskega kulturnega in političnega življenja v ZDA.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Končno je prišel tako pričakovani dan. Za prihodnji dve leti, ali pa še za mnogo dalj časa, se bo odločila usoda argentinskega političnega in gospodarskega življenja. Volitve bodo izredno pereče, čeprav je bila volilna kampanja atipično tiha, brez energije, brez bleska. Da, brez spopadov. Celo brezupni udarci, ki jih je v provinci Buenos Airesu uprizoril radikalni kandidat Pugliese, niso vzbudili odmeva, niti v javnih občilih, niti med družbo. Tako je prišel osmi september in kljub temu, da bo ostalo še sedem provinc za odločitev meseca oktobra, lahko trdimo, da se bo ta dan dejansko odločila usoda vlade, opozicije in gospodarskega plana.

KAJ JE ODLOČILNO?

Če je še pred meseci vlada res zaskrbljeno gledala na bližajočo se volitve, je danes položaj popolnoma drugačen. Res je, da ankete kažejo na izredno visoko število neodločenih, je tudi jasno, da se bodo ti glasovi razdelili po neki splošni tendenci. Peronizem smatra tako, da ima zagotovljeno zmago v provinci Buenos Aires, okrožje, ki je Menema in njegove najbolj skrbelo.

Vlada se je tudi že sprijaznila z dejstvom, da skoro gotovo izgubi v prestolnici, provinci Córdoba in Santa Fe. A tudi tu ni razlika v prid radikalom tako strašna, kot so si jo prvotno predstavljali. Zlasti pa je treba zapisati, da je bodoča sestava kongresa, čeprav neznanka, vendar vladi zadovoljivo naklonjena. Glas več, glas manj, zagotovljeno je v zbornici mirno odvijanje poslancev, ki simpatizirajo, bolj ali manj, s sedanjim vladnim delovanjem.

Kaj je bilo odločilno, da je prišlo do te spremembe v tendenci volilcev? Kot vemo, je tu opravljen delo gospodarski položaj. Tradicionalno vemo, da je to v Argentini odločujoč činitelj. Politična stabilnost vedno teče vzporedno z gospodarsko stabilnostjo. Celo vojaške vlade so bile močne, dokler jim je bila gospodarska sreča mila. Alfonsín je sanjal o neskončni vladi ves čas gospodarske pomladi, in zapadel brezupno, ko se je zrušil „plan Primavera“ nekaj mesecev pred splošnimi volitvami. Menem ni mogel biti izjema. Le da je tu bila bolj važna osebnost gospodarskega ministra kot predsednikova. Še pred nekaj dnevi je predzren časnikar vprašal ministra, če je sploh član peronistične stranke, ko je dejansko glavna figura volilne kampanje. Cavallo je moral priznati, da se resnično še ni včlanil, kar ga pa seveda ne moti pri nabiranju glasov za Menema.

Stabilizacija, ki jo je država krvavo priborila, in ki jo bo še več truda in žrtev stala, pa je kljub ceni socialnega zaoznanja nagnila simpatijo volilcev na stran vlade. Če izvzamemo posamezne province, kjer krajevni činitelji vplivajo na končni izid, je treba priznati, da je vlada iz obupnega položaja izšla skoraj zmagovito. Najbolj zanimivo pa je to, da v mnogih primerih računa toliko na lastne poslance, kot na številne poslance sosednih strank: liberalcev, konservativcev, mnogih provincijskih strank in celo nekaterih liberalcev.

PAKTI, SPORAZUMI IN NAPADI

Še zadnje dni pred volitvami, je vlada napenjala vse sile prav v smeri utrditve gospodarskega načrta. Zato je v po-

nedeljek, 2. t. m. s predstavniki argentinske industrijske dejavnosti podpisali sporazum, katerega temelj je, da se industrialci zavežejo, da ne bodo povzročali viševrednosti cen, medtem pa bo vlada uvedla nove linije kreditov, pospeševala izvoz postavila električne in plinske tarife na mednarodni nivo cen in podobno. Ta sporazum je važen ne le zaradi praktičnih učinkov, ki se bodo poznali v gospodarstvu po krajši dobi, marveč tudi političnega vidika. Dolgo let je tega, kar se argentinska vlada in industrialci ne sporazumejo formalno s podpisanimi paktom glede temeljnih točk proizvodnje in razmaha.

Po drugi strani pa tudi napreduje delo za politični sporazum, ki ga bo po volitvah vodil novi notranji minister Manzano. A nekaj se že dejansko kaže: ne bo na prvem mestu, in baje še nekaj časa ne, pogovor o ustavnih spremembi. Tako gospodarski minister Cavallo kot mnogi bližji sodelavci Menema so predsedniku jasno odsvetovali pričetni debato o ustavnih reformi. Če bi do nje prišlo, bi prihodnje leto znova volili. In prihodnje leto bo, o gospodarskega vidika, odločilno. Popolno negativno bi bilo zaplesti se v novo volilno kampanjo za imenovanje ustavodajnih mošt. Negativno tudi za politično stabilnost, ki jo vlada s težavo gradi. Mnogi pa odsvetujejo reformo (Cavallo, Bordón, Duhalde), ker bi ta gotovo odločila možnost ponovne predsedniške dobe. Vsi trije in še marsikateri drugi peronistični veljak pa grade lastne upe na možno predsedniško kandidacijo.

Vse to trenje in celotna volilna kampanja pa je bila znova pretresena vsled udarcev, ki jih neznanci uprizarjajo proti industrialcem. Ugrabitve v Córdoba in Buenos Airesu, kot tudi izredno številni ropi po bankah, zgovorno pričajo o dejavnosti, ki presega običajno kriminalno aktivnost. Vlada kaže svoj sum na ekstremne vojaške kroge (carapintadas), a nekateri opazovalci niso popolnoma zadovoljni s to razlago. A naj bodo storilci na enem ali na drugem ekstremu, jasno je, da se ohranja tradicija predvolilnega nasilja.

KAJ VOLITI?

To je vprašanje, ki si ga mnogi stavljajo. Ni čudno, da je število neodločenih tako visoko. Dejansko ne bomo volili strank, marveč osebnosti. Volilno, stranke ne obstajajo. To vidimo po provinciah, kjer je vse odvisno od krajevnih „caudillov“. Tudi v provinci Buenos Aires ali v prestolnici vidimo, da ljudje, ki so tradicionalno pristaši ene stranke, volijo kandidate drugih.

Platforme „ne obstajajo“. Skupina mladih neke buenosaireške fare je skušala premišljeno odločiti, kaj bodo volili. Obiskali so vse strankarske lokale, komiteje ali „temeljne celice“. Nikjer jim niso mogli postreči s platformo, ki so jo prosili. Da, ni platform, ostale so le še osebnosti, ki nekaj občudujejo. A se teh bo bolj malo.

Izbira pravzaprav ni težka. Tako malo je zaupljivih osebnosti. In tudi Cerkev sama se to pot niti ni pobrigala, da bi objavila običajne nasvete. Saj vemo: razen skrajne levice ali skrajne desnice, vse ostalo je nekam znosno. Dejansko se bodo volilci odločili za sedanji gospodarski model ali pa proti njemu. In že to je nekaj vredno. Saj je nov korak na poti politične zrelosti.

INTERVJU Z DR. FRANCETOM BUČARJEM, predsednikom Slovenske skupščine

Kakšni bodo prihodnji odnosi z neodvisno republiko Hrvaško?

Če odkrito povem svoje mnenje, ki je v nasprotju z mojimi željami, najbrž iz tega ne bo kaj dosti, ker bo Hrvaška verjetno ostala v Jugoslaviji in bomo mi imeli odnose z državo Jugoslavijo.

Torej se Hrvaška najbrž ne bo mogla ločiti od Srbije?

Trenutni položaj je tak, da se Hrvaška stalno utaplja. Korak za korakom jo zasedajo. Če ji pri osamosvajanju celo uspe, je tu še vedno problem koncepta, ki ga ima Hrvaška in tudi Srbija. Ta koncept pa je klasična država s tipologijo prejšnjega stoletja in to nujno vodi v protislovje, ki bo ostalo, dokler ne bodo dobili nekega povsem novega modela.

Ali se utegne zgoditi, da bo v zvezi z italijansko manjšino nastopil problem Istre?

Bo. Tako kaže. Italijani zelo vztrajajo na tem, da naj v Istri ne bo meje. Od prihodnjega položaja pa je odvisno, kakšne sploh bodo slovenske meje. Naš pogled na Slovenijo in njene meje je tak, da naj bodo le te čim bolj prehodne. Realnost kaže, da bo morala biti meja vsaj v začetku. In to nas bo pripeljalo do določenih težav.

Ali si morda predstavljate, da bi znotraj ES nastal razkol glede odnosa do Jugoslavije in do priznanja Slovenije?

Ne verjamem. Na to karto igra srbska politika, ki ves čas sviri Zahod, da se tu ustvarja novi IV. rajh, da Slovenija prihaja pod nemški vpliv, da se uresničuje tisti sen, ki ga je Nemčija gojila že pred I. svetovno vojno. To je močna propaganda, ki želi ustvarjati napetosti med Srbijo in Nemčijo in pogloblja dodaten razkol med Srbi in Nemci oziroma med Nemčijo in Francijo. Zaradi gospodarske moči, zaradi prostora, ki ga že obvladuje, Nemčija postaja pomemben faktor, ki ga ni mogoče enostavno podrediti, njen glas bo prej ali slej dobil v Evropi veliko težo. Nemci so danes, bi rekel, preračunljivo tiho, se dvociljno obnašajo do Zahoda, vendar to ne bo trajalo. Omenjene razlike so se pokazale že v Zalivski vojni. Zahod je bil nad nemško zadržanostjo razočaran, nesporno, in zdaj srbska politika računa na napetost med Nemčijo in Zahodom, čeprav mislim, da odnos ES do Slovenije ne more sam po sebi povzročiti razkola.

Kaj pa odnosi z Avstrijo in Nemčijo?

Pravkar sem se pogovarjal s skupino s francoske televizije in ti so spraševali v tej smeri. Tudi oni so mnenja, da samostojna Slovenija pomeni nemški prodor na to področje. Zahod se tega boji, kar nam dejansko otežuje naša prizadevanja za lastno samostojnost. To bo tudi v prihodnje v odnosu Slovenije z Zahodom pomembno. V naših prizadevanjih za samostojnost še nismo dokončno uspeli. Nismo še v sedlu. Zahod bo še izvajal močne pritiske, da bi nas spravil v Jugoslavijo. Naša dejanja in naši ukrepi bodo prav v naslednjih treh mesecih izjemno usodni. Če tu naredimo kakšno bistveno napako, lahko vse zapravimo.

Srbska politika je dolgoročno obsojena

na propad. Torej bo pomanjšana (normalna) Srbija nekoč ena od držav na tem področju, ki bodo s Slovenijo imele dobre odnose?

Da, sem prepričan. S Srbi nimamo nepravilnih računov. Prostor pa je nabit z emocijami in to je treba razumeti, a to je prehodno. V perspektivi bomo imeli s Srbi čisto dobre odnose, zlasti ker je za nas zanimiv srbski trg. Za Srbe smo izhodiščno mesto za Evropo. Ne strinjam pa se, da bi bila srbska politika slaba. Njihova politika je pravzaprav zelo dolgoročno usmerjena. Igrajo na dve karti. Prva je problem srbstva rešiti v Jugoslaviji, kjer igrajo oni prevladujočo vlogo, ali ustvariti Veliko Srbijo, kamor naj bi bili vključeni vsi Srbi, kjerkoli živijo. Politika gre predvsem na račun Hrvatov. Imam vtis, da so prvo možnost nekako opustili, to je njihova realnost, zato so se odločili za drugo in del te druge različice je tudi umik vojske iz Slovenije. Le-ta ni rezultat našega vojaškega uspeha, tudi ni uspeh naše diplomacije, čeprav je tudi to. Gre predvsem za spoznanje Srbov, da s politiko velike Jugoslavije pod srbsko dominacijo ni mogoče več računati, pač pa z Veliko Srbijo.

Kaj pa odnos Beograd-Tirana?

Do Albancev ima Srbija čisto drugačen odnos. To je vprašanje Kosova, ki ga bo morala rešiti na vsak način, ker se brez rešitve tega vprašanja sama v očeh Evrope diskvalificira. Slovenci se zaradi srbske politike ne moremo približati Evropi. Z državo, kjer tako grobo kršijo človeške pravice v nasprotju z vsemi standardi moderne civilizacije, nočemo imeti nobenih stikov.

Ali ni slovenska diplomatska ofenziva bolj usmerjena v Združene države in manj v Evropo?

S tem se ne strinjam, saj je naša politika k Združenim državam celo premalo usmerjena. Le-te so središče svetovne politike, jo krojijo in narekujejo politiko EGS-a. V največji meri je priznanje Slovenije odvisno prav od Amerike. Če bo popustila ta, bo popustila tudi Evropa. Tudi v Evropi smo bili do sedaj premalo znani. Vedela je le za Jugoslavijo. Slovenijo sta poznali le Nemčija in Avstrija. Priznati moramo, da so nam prvi naproti prišli Avstrijci. To je dejstvo. Res pa je, da dlje od izrazov simpatij niso prišli. Ne na gospodarskem in ne na diplomatskem področju. Samo od simpatij pa ne moremo živeti.

Poslancem, posebno opoziciji, ste ob dnevu osamosvojitve obljubili, da boste pospešili pripravo nove slovenske ustave. Kdaj lahko pričakujemo, da bo ustavni trenutek zrel za skupščinsko razpravo? Katere so glavne ovire, da se stvar ne premakne?

Glavne ovire predstavljajo tisti, ki ne razumejo funkcije moderne ustave. To pa ni samo opozicija, to so v veliki meri tudi ljudje iz Demosa, celo iz krščanskih vrst. Današnji poslanci so otroci generacije, ki je zrasla v socialistični Jugoslaviji. Njihovo obzorje in pogled na svet sta se oblikovala v teh okvirih. Na področju ekonomsko-socialnih odnosov imamo namreč težave, ker so še vedno vsi navajeni, da mora država vsakomur zago-

tljavati pravico do sodelovanja, možnost dela in zaposlitve itd. Sodobna ustava je dokument, kjer so vsebovane temeljne človekove pravice in državljanske svoboščine ter struktura države, ki naj omogoča, da državljani svoje pravice tudi uveljavljajo. Prevladujoči pogledi v ustavni komisiji so v veliki meri sprti s takimi pogledi. V osnutku sedanjega teksta skoraj ni člena, ki ne bi bil opremljen z variantnim, velikokrat tudi nasprotujočim predlogom. Ker je možno sprejeti ustavo samo z dvotretjinsko večino vseh poslancev, kar v praksi pomeni skoraj soglasno, pomeni, da bo potrebno veliko političnega usklajevanja, če bomo hoteli priti do predloga ustave. Do tega usklajevanja pa zaenkrat še nismo prišli. So pa tudi temeljne razlike, npr. pogledi na lokalno samoupravo, regionalizacijo Slovenije, vprašanje dvodomne ali enodomne strukture parlamenta itd.

Ali niso realsocialistična gesla demagoška metoda, ki jo nekateri uporabljajo, ali pa gre le za mentalno strukturo, ki so jo nekateri podedovali?

Gre za mentalno strukturo. Ko je bil predložen osnutek izhodišče za ustavo, je v prvi vrsti razpravi prišlo do tolikšnega števila protipredlogov, da je razprava že v prvi fazi zanikala osnovna izhodišča pri pripravi ustave. Sedaj so uspeli vnesti v osnutek tudi vprašanje telesne kulture, kar je skoraj grozljivo.

V petek je bila določena komisija, ki naj bi svetu Demosa pripravila predlog rekonstrukcije vlade. Ste visok funkcionar Slovenske demokratične zveze: ali podpirate Janšev predlog o zamenjavi vlade?

Ne, ker se mi ne zdi izvedljiv.

Ali ste govorili o Janševem predlogu?

O njem smo razpravljali post festum in smo ga odklonili. Ta predlog ni bil dan v imenu stranke, temveč kot njegov osebni predlog.

Ali osebno podan Janšev predlog zanika koalicijsko naravo Demosa?

Natančno tako. Pohvaliti vas moram za pronicljivost. Janša ne more nastopati v Demosu s svojim osebnim mnenjem. Z njim lahko nastopi v stranki, Demos pa je koalicija. S tega stališča je bil njegov nastop nelegitimen. Menim, da je razlog za njegov predlog o rekonstrukciji vlade pravzaprav strukturne narave. Pomeni, da je vlada po svoji sestavi in načinu delovanja prilagojena bivšemu sistemu. Vlada, ki ima 25 ministrov in poleg tega kopico strokovnjakov, je parlament in ne vlada kot operativni organ. Ni genija, ki bi lahko tak mini parlament ustrezno vodil in koordiniral, zato sem predlagal, da vzpostavimo vlado s klasičnimi resorji z okrog deset člani, skupaj s predsednikom. Posamezni ministri naj bi bili odgovorni za svoje področje, npr. minister za gospodarstvo naj bi obvladoval celotno področje gospodarstva s posameznimi sektorji in predlagal kandidate, za katere meni, da bodo kot strokovnjaki uspešni. S tem smo večino tega, kar je danes na udaru kritike, iz političnega horizonta predstavili na področje strokovnosti. To je popolnoma drugačna koncepcija vlade.

Ali se je omenjena komisija Demosa že

sestala, kajti rečeno je bilo, da bo dala čimprej svoje predloge?

Sestanemo se jutri. Govoril sem že z vsemi člani komisije, tako da predlog novega koncepta vlade že poznajo. Dogovorili se bomo o podrobnostih, velikih sprememb pa ne pričakujem.

Kaj menite o vprašanju (de)militarizacije?

Zavzemam se za nekaj vmesnega. Potrebujemo vojsko, ki je že sedaj pokazala svojo učinkovitost, in jo moramo še naprej razvijati. Zato smo proti demilitarizaciji, ki se je izkazala kot romantična zahteva, sem pa tudi nasprotnik militarizacije. Stvari moramo gledati realno.

Kakšna bi bila usoda Demosa?

Zaenkrat je Demos, čeprav so mu že velikokrat napovedovali razpad, še vedno trden in je v prihodnjem obdobju nujno potreben.

Do kakšne meje bi se Slovenija in Hrvaška po moratoriju lahko povezali?

S Hrvati smo sosedje in to bomo tudi ostali. Gojiti moramo dobrososedske odnose. Vsi naši interesi niso skladni, ponekod si celo nasprotujemo. Veliko pa je odvisno od razvoja dogodkov na Hrvaškem. Če bo klonila pod sedanjim pritiskom, bo to eno, če pa se bo uspela postaviti na lastne noge, bo položaj drugačen. Hrvati so po mojem mnenju naredili nekaj velikih napak, ki so skoraj zabile klin v skladnost slovensko hrvaške politike. Hrvati imajo pravico, da uveljavljajo svoje lastne interese, česar jim ne moremo odrekati. V odnosu do Slovenije so ravnali v nasprotju s svojimi lastnimi interesi. Bolj odločno bi morali ukrepati že lansko leto ob Kninskih dogodkih.

Slovenec, 2. avgusta

SLOVENC NA KOROŠKEM

SLOVAR: Ko se je pričelo govoriti o zakonu o narodnih skupnosti, po katerem naj bi slovenščina v predelih Koroške dobila možnost uporabe pri sodnih in upravnih oblasteh, je nastala potreba po slovarju ustrezne terminologije. Prodila se je zamisel o sestavi sodobnega nemško-slovenskega slovarja, kakršnega doslej še ni bilo. Slovar upošteva terminologijo bistvenih področij, dodatno pa tudi področja, ki so posebno aktualna za uporabnika na Koroškem — na primer: občinsko, zadružno, društveno pravo ter osnovno terminologijo ekonomskega jezika. Izhodni nemški izrazi so bili odbrani iz avstrijskih zakonov, ki urejajo bistvena pravna področja, pa tudi iz učbenikov, komentarjev in uradnih obrazcev, slovenski izrazi pa iz ustreznih zveznih in republiških zakonov in drugih ustreznih virov. Obdelano je tudi osnovno ekonomsko izrazje. Drugi del slovarja, namreč slovensko-nemški, je že v pripravi in bo izšel približno v dveh letih.

Četrty rajh na vidiku

Prevod celotnega članka, ki je bil objavljen v Narodni armiji 6. julija 1991, da lahko vidimo pogled Srbije na slovensko osamosvajanje in potek vojne

• Ne le da sta bili Nemčija in Avstrija seznanjeni z načrtom osamosvajanja in nasilnega odcepljanja Slovenije od Jugoslavije, temveč sta, posredno in neposredno, sodelovali pri njegovem nastajanju in uresničevanju. • Tuji inštruktorji so poučevali pripadnike TO Slovenije. • Tajni obisk nemške vojaške inšpekcije v elitni enoti TO Slovenije.

Burno proslavljeno rušenje berlinskega zidu je simbolično označilo konec hladne vojne pa tudi začetek silovitega pohoda združene Nemčije na vzhod in jug stare celine. Čeprav so poznavalci okoliščin predvidevali, da bo Nemčija v naslednjih petih do šestih letih v zunanje-politični defenzivi, dokler ne uredi položaja v »vzhodnih pokrajinah«, gospodarski in politični velikan v srcu Evrope že kaže zobe.

Opredeležujoč se za dve strateški smeri na zunajpolitičnem prizorišču - zbiranje vseh Nemcev na celini in izhod na toplo morje (Jadran oz. Sredozemlje) - je Nemčija odšla najprej na Balkanu. Skrbno skrivana podpora secesionistom je te dni prerasla v javno podporo Sloveniji in Hrvaški pri njunih prizadevanjih, da se enostransko in nasilno odcepita od Jugoslavije. To pa je finale skrivnih dejavnosti za razbijanje Jugoslavije, ki jih usmerja nemška obveščevalna služba BND.

Gospodarsko povezovanje Slovenije in Hrvaške

Ko je na Kosovu, v Sloveniji in na Hrvaškem uredila tajno poizvedovalno in obveščevalno delovanje, je Nemčija najprej pomagala Demosu in HDZ-ju priti na oblast, da bi kasneje izkoristila njuno podložniško željo postati del bližnje nemške integracije. Prek svoje podaljšane roke - Avstrije - je začela z gospodarskim, političnim pa tudi vojaškim povezovanjem teh dveh republik. Sočasno je Nemčija dejavnosti albanskih separatistov povezovala in koordinirala z delovanjem hrvaških in slovenskih secesionistov. O tem priča tudi pogovor, ki ga je te dni imel neki pripadnik nemške obveščevalne službe s članom vodstva Demokratične zveze Kosova. Na vprašanje »Zakaj se Albanci ne pripravijo na odhod?« je odgovoril, da vojska strelja na pripadnike TO Slovenije, na to pa je nemški obveščevalec odvrnil, da se niso tako dogovorili, ko so prinesli načrt o skupni in usklajeni akciji za nasilno razbitje Jugoslavije.

Galvni posel je vseeno opravila Avstrija. Pogosti stiki predstavnikov »nevtralne« Avstrije z vodilnimi osebnostmi Hrvaške in Slovenije so postregli ne le s spremembo mnenja, temveč tudi z obravnavo reinkarnirane zamisli o ponovnem ustvarjanju avstro-ogrske (katoliške) monarhije.

Avstrija je začela gospodarsko povezovati Slovenijo in Hrvaško. Preteklo leto je pod pritiskom Nemčije začela odkupovati slovenska in hrvaška podjetja, da jih ne bi osiromašila in naredila za lahek plen v načrtovani integraciji. Hkrati z odlivom kapitala iz Slovenije je bilo na Koroškem ustanovljenih okoli 2300 podjetij. Vse to pa je potekalo daleč od oči slovenske in hrvaške javnosti, ki so ju voditelji obeh republik s svojim plodnim odnosom do Dunaja (zgodovina se ponavlja) zasipavali z zgodbami o avstrijskem razumevanju in naklonjenosti do odcepitve od Jugoslavije. Vendar javnosti nikoli niso obvestili o svojih precejšnjih deviznih računih v tujih bankah.

Ne le da sta bili Nemčija in Avstrija seznanjeni z načrtom osamosvajanja in nasilne odcepitve od Jugoslavije, temveč sta, posredno ali neposredno, sodelovali

pri njegovem nastajanju in uresničevanju. Umazana zločinska vojna, ki so jo Janševa armada, Bavčerjeva »milica« in Kučanovi teritorialci vodili proti silam federacije - JLA, ZSNZ (Zvezni sekretariat za notranje zadeve) in proti zvezni carinski upravi, ni bila pripravljena in tudi ne začeta brez vpletenosti Nemčije. O tem najbolje priča elitna 27. brigada TO Slovenije. Ta brigada, ki ima v svoji sestavi poveljstvo, izvidniško-policijski bataljon, zaščitni vod, sanitetni vod in tri bataljone, se je urila na območju Kočevske Reke. V Kočevski Reki je bil stalno nastanjen izvidniško-policijski vod, ki je vodil vpad v zavarovane objekte, odstranjevanje stražarjev, uril se je v ravnanju z bombami in zadevanju z lokom in puščico.

Tuji vplačanci v TO Slovenije

Poudarek je bil predvsem na vadbi s protitankovskimi raketami »ambrust«, s katerimi so oborožene specialne enote nemške kopenske vojske. Te rakete so bile januarja pripravljene v šestih vozilih TAM-150 in vskladiščene v vaseh Gotevica in Primože. Poskusno streljanje so člani brigade izvajali na poligonu Mrzli studenec. V Kočevski Reki je bivalo okoli 40 inštruktorjev (Nemcev), ki so poučevali teritorialce Slovenije. Čeprav je povezava Janševе vojske z nemško varovana kot največja tajnost, ni skrivnost. Tako je 10. januarja predstavnikom oboroženih sil Nemčije (štirje oficirji) v Kočevski Reki poveljnik 27. zaščitne brigade Anton Krkovič prikazal celotno oborožitev, s katero razpolaga TO. Bivanje nemške inšpekcije v Sloveniji je potrdil tudi Josip Boljkovac med »nagovarjanjem« nekega oficirja JLA, ki mu je med drugim dejal, da je govoril z dvema ameriškim generaloma in da je skupina Bundeswehra v novozočnosti desetine novinarjev v začetku januarja obiskala TO Slovenije v Kočevski Reki.

Na povabilo profesorja Beblerja je od 9. do 11. maja v Sloveniji bival avstrijski brigadni general Palmisano Simona. Janez Janša in Jože Slokar sta ga podrobno seznanila z načrtom osamosvajanja Slovenije in ustvarjanjem republiške vojske, pri čemer sta mimogrede zaprosila tudi za njegov nasvet. Palmisano Franc Simon je sicer s Koroške, čin generala pa je dobil 1. januarja letos. Končal je Terezijansko vojaško akademijo, triletni generalštabni tečaj in jezikovni tečaj v Gradcu (izpopolnil je znanje slovenskega in ruskega jezika).

Če vemo vse to in če poznamo povezovalne nekatere slovenskih voditeljev z avstrijsko-nemškimi »prijatelji«, načrte o obnavljanju nekdanje avstro-ogrske monarhije, dejstvo, da je mati slovenskega predsednika vlade Lojzeta Peterleta Nemka, prav tako tudi njegova žena in da dva sinova sploh ne govorita slovensko, se upravičeno postavlja vprašanje, kam gre Slovenija. Posebno, če se kot točni izkažejo indici, da so v enotah TO Slovenije, ki vodijo umazano vojno proti enotam JLA, tudi tuji plačanci (tudi Nemci), ki upravljajo s protitankovskimi raketami »ambrust«.

Torej Nemčija prek Avstrije, »Neodvisne države Hrvaške« in odcepljene Slovenije namerava priti do Jadranskega morja, prek »velike Albanije«, katere ustanovitev za sedaj podpira le tajno, pa tudi do Sredozemskega morja. Ta načrt in poskus njegove uresničitve nam je znan že iz preteklosti.

Milovan Drecun

Iz Vojna v Sloveniji, posebna izdaja tednika IN, Ljubljana, avgusta 1991

Dom za izseljence

Lansko leto so nekateri politični emigranti prvič po 45-ih letih lahko obiskali svojo domovino. Vse od leta 1945 si mnogi potovanja v Slovenijo niso mogli privoščiti. Vzroki za to so bili različni. Poleg materialnih ovir so bile tudi razne črne liste.

V začetku maja 1945 je velika množica Slovencev iz protikomunističnega tabora odšla čez Karavanke in čez Sočo. Bežali so pred pustošenjem komunistične revolucije. Zaradi kasnejše velike prevare z vrnitvijo so jih komunisti več tisoč pobili.

Takratni begunci so v domovini pustili svojce ter vso imovino, ki je bila kasneje »nacionalizirana«.

Ko se preživeli po 45-ih letih vračajo, se marsikdo od njih nima kje nastaniti. V njihovih domovih in stanovanjih danes stanujejo povsem tuji ljudje.

Še posebej letos, ko je obiskalo svojo domovino še več izseljencev, se je pokazala potreba, da v Ljubljani organiziramo poseben hotel ali dom za tiste, ki bi radi v svoji domovini preživeli več tednov ali mesecev, pa nimajo svojcev in tudi ne denarja za bivanje v normalnem hotelu. Mnogi, s katerimi sem govoril, so izrazili takšne želje.

Svojčas zagnan Hitlerjunge - sedaj bombardira Slovenijo

Bombardiranje in drugi agresivni vojaški napadi na Slovenijo in njeno ljudstvo povzročata nepopisno gorje, številne človeške žrtve ter ogromno gospodarsko škodo. Med tistimi, ki nosijo za to početje glavno odgovornost, je tudi Slovenec (!) Stane Brovet — namestnik beograjskega (zveznega) obrambnega ministra in admiral Jugoslovanske »ljudske« armade (JLA). Stane Brovet je 1943-1945 obiskoval gimnazijo sprva v Celovcu in nato v Milstattu. Kot dijak je bil naravnost zaljubljen v HJ (Hitler-jugend) uniformo; to nam je povedal njegov nekdanji sošolec dr. Marko Dumpelnik.

Dr. Marko Dumpelnik, doma iz Štebna v Podjuni in nekdanji vodilni funkcionar NSKS, je leta 1941 začel obiskovati gimnazijo v Celovcu. Uradno se je gimnazija imenovala »Oberschule für Jungen«. Leta 1943 je kot tretjeletnik vstopil v to gimnazijo tudi Stane Brovet, katerega starši so živeli v Domžalah.

V istem letu so se morali dijaki in njihovi učitelji (zaradi stalnega bombardiranja Celovca) preseliti v Milstatt. Naselili so jih v hotelu Marchetti. Tam se je odvijal pouk, tam so bivali dijaki in profesorji — vse pa je bilo pod nadzorom »Hitlerjugend«.

»Hitlerjugend« je bila mladinska organizacija, ki se je zavzemala za t.i. »Wehrtüchtigung« ter brezpogojno vdanost firerju. Člani HJ so nosili posebno uniformo — rjavo srajco, črne hlače, bele dokolenke, črno kravato, na strani pa nož s kljukastim križem.

Sedanji admiral JLA je bil eden redkih dijakov, ki so z navdušenjem nosili to hitlerjansko uniformo.

Dr. Marko Dumpelnik: »Nosil jo je, če jo je le mogel; tako v prostem času, pa tudi ob nedeljah. Ko jo je oblkelel, je bil naenkrat ves spremenjen, tako da ga skoraj nisem več prepoznal. Njegov izraz je bil strog, obnašal se je povsem militaristično. Moram reči, da sem se ga v uniformi skoraj bal.« Ali je bil Brovet že pred vojno pred svojim prihodom na

Prav sedaj se ponuja za to velika priložnost, ko jugoslovanska vojska prazni objekte v Ljubljani. Sedanja slovenska oblast, ki je pravni naslednik prejšnje (ki je vsem tem zdomcem »nacionalizirala« vse, kar so pustili za sabo), naj dodeli v last slovenskim zdomcem enega od teh objektov, ki ga zapušča JA. Tovrstna dodelitev ene izmed zgradb (lahko tudi katere izmed zapuščenih vojašnic) za hotelske oziroma namestitvene namene slovenskim zdomcem, je za slovensko oblast velika moralna dolžnost. Nekoč jim je slovenska oblast odvzela vse (imovino, svobodo, domovino), sedaj naj jim vrne vsaj del tistega s tem simboličnim objektom. Opremili bi ga lahko zdomci verjetno sami. To, kateri objekt ali del objekta v Ljubljani bi bil primeren, naj odločijo vpletene strani (tu je Dom JLA, nekdanji Mikličev hotel, bolnišnica Mladika, vojaški hotel za Bežigradom itd.).

Eden izmed možnosti organizatorjev te svojevrstne (domoljubne) akcije je Katoliško središče Slovencev po svetu, nemudoma pa bi morali pritegniti še druge slovenske organizacije po svetu, predvsem iz Argentine in Severne Amerike.

Ivo Žajdela, Ljubljana

Koroško član HJ? Dr. Dumpelnik: »Gotovo, saj nam v šoli niso delili uniform!« Dr. Dumpelnik je bil v Milstattu leto in pol, nato pa je pobegnil domov v Šteben. Stane Brovet je ostal do konca vojne. Po vojni se nekdanja sošolca nista več srečala.

Na vprašanje, kako ocenjuje Broveta sedaj, ko je dal povelje z bombami in s tanki okupirati Slovenijo, je dr. Dumpelnik odgovoril: »Brovetovo ravnanje je fašistično. Postaviti bi ga morali pred vojaško sodišče!«

Janko Kulmesch
Naš tednik, Celovec, 5. julija

Mogoče ne veste, da...

— da je v teku prejšnjega leta bilo na svetu skupno ubitih 15 katoliških misijonarjev (9 duhovnikov in 6 sester) v letošnjem letu pa so bili do sedaj ubiti štirje...

— da je v Sloveniji zbudilo začudenje ravnanje škofa Grmiča, ki je imel slavnostni govor na proslavi politikaduhovnika dr. Korošca v Biserjanah...

— da je bil novoimenovani nadškof v Pragi Miloslav Vlk pod komunističnim režimom deset let čistilec šip trgovin po praških ulicah...

— da je papež Janez Pavel II. v nedavnem nagovoru poudaril, da je verouk v šoli prispevek h graditvi Evrope...

— da bodo v bližnji prihodnosti v Predmeji počastili spomin primorskega kulturnega delavca Nartēja Velikonje, ki so ga komunisti zaradi njegovega nasprotovanja krvavi politiki OF obsodili po vojni na smrt...

— da se je znani gospe Lučki Kralj-Jermanovi v Argentini rodil 13. vnuček...

— da je po g. Grmeku prevzel versko uro na radiu Trst A mladi salezijanec g. Zvone Štrubelj, novi župnik v Dolini...

MLADIKA, Trst, št. 4

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Vojaški objekti jugoslovanske armade se v Sloveniji praznijo, nimajo pa še odločeno, kdo bo novi lastnik teh objektov. Samo v Ljubljani predstavljajo 86 hektarov mestnih površin. Zaenkrat jih bodo zapečatili, potem pa na pogajanjih med republiko in armado, potem še med republiko in ljubljansko občino odločili, kdo jih bo prevzel. Lastništvo je zamotano, saj so nekateri objekti podedovani od stare (monarhične) Jugoslavije, drugi pa so bili zaplenjeni (npr. Škofovi zavodi v Šentvidu). Verjetno bodo postali civilni objekti, saj Teritorialna obramba ne potrebuje toliko prostora v Ljubljani.

LJUBLJANA — Za star papir se zvišali odkupne cene. V Papirservisu odkupujejo časopisni papir po 1,5 din na kilogram, arhivski papir 1 dinar, valovito lepenko pa po 0,80 din.

MINNEAPOLIS, ZDA — Na posebnih olimpijskih igrah, na katerih je sodelovalo 6.000 duševno prizadetih, se je predstavilo tudi osem Slovencev. Pred 60.000 gledalci so korakali z velikim napisom Slovenija, ob koncu tekmovanja pa so zabeležili kar sedem kolajn.

KOČEVSKA REKA — 106 neeksploziranih kasetnih bomb so strokovnjaki pobrali okoli Sadnega in Mokrega polja. Poleg tega so dobili še na tisoče koscev, ki so ostali od treh ali štirih kasetnih bomb. Ti kosci so delno tudi nevarni, saj vžigalniki eksplodirajo, čeprav ne naredijo večje škode.

LJUBLJANA — 40 slovenskih podjetij je prijavilo zaplembe njihovega premoženja v drugih republikah. Škoda se suče med enim milijonom in milijardo dinarjev. Ker kaj takega v Sloveniji ne mislijo delati s poslovalnicami podjetij iz drugih republik in ker vsako dogovarjanje med gospodarskimi zbornicami ali vladami zaenkrat ni uspelo, iščejo novih poti za uveljavljanje svojih pravic.

LJUBLJANA — Razprodaja pomladanske in poletne konfekcije ni imela kaj močnega odziva med kupci. Kljub temu, da razprodajajo letošnje modele in da so cene za 20 do 30 odstotkov nižje, kupci ne segajo po njih. Pravijo, da so kljub znižanju še zmeraj predragi.

MARIBOR — 12.000 bojlerjev (termotankov) bo za nemško firmo Buderus izdelalo podjetje TVT Boris Kidrič. Prva pošiljka bo v Nemčiji že v tem mesecu septembru.

ČRNA NA KOROŠKEM — Poskusno napravo za pirolizo so razvili pri Žerjavu. Z njo je možno predelati organske odpadke; npr. stare akumulatorje, od katerih ločijo svinec od plastike in jo predelajo v kurilno olje. V poskusni fazi je predelava raznih odpadkov, kot so gume in odpadki, vezani na razne kovine.

LJUBLJANA — Devizni tečajji v Sloveniji: Po uradnem kurzu je 1 dolar = 23,6 din in 1 nemška marka = 13 din, a ga normalno ne moreš kupiti. Na črno pa se dobita 1 dolar = 40,5 din in 1 marka = 22,2 din.

POSTOJNA — Obisk Postojnske jame je bil zaradi vojne zaprt do 12. julija. Potem pa se je število obiskovalcev polagoma začelo večati, a so kljub temu zabeležili v naslednjih štirinajstih dnevih le 2.600 turistov.

LJUBLJANA — Pod streli neznanca je v vojni vihri padel v Prekmurju pisatelj in filozof Janez Svetina. Slovenski PEN je seznanil njegovo usodo številne druge centre in uredništva. Ameriški PEN je v odgovor poslal pismo generaloma Kadrijeviču in Adžiču, predsedniku Mesiču in premierju Markoviču, v katerih jih poziva, da raziščejo okolnosti smrti, se zadevi posvetijo in jo komentirajo.

LJUBLJANA — Za obnovitvena dela in nadomestitvi vojne škode naj bi v treh mesecih plačevali davek 2,5 odstotka od bruto osebnih dohodkov, posebni prispevki pa bi prišli od prodajne cene nafte in njenih derivatov, cigaret in alkoholnih pijač (izvzemši pivo).

LJUBLJANA — Adria Airways plagoma normalizira svoje polete. Kar se tiče mednarodnih prog, Adria spet povezuje Ljubljano z Londonom, Parizom, Frankfurtom, Tel Avivom, Moskvo in Ciprom. Bolj neredni so poleti v razna jugoslovanska mesta.

LJUBLJANA — Pri zakonu o davku od prometa proizvodov in storitev se je debata dotaknila različnih predlogov. Nekateri se menja, da bi morali oprostiti davka na carino pri uvoženih avtomobilih, drugi so bili mnenja, da so davki na tobak in alkohol previsoki, tretji pa, da so le-ti prenziki. Je pa tudi tako, da je denarja vedno premalo v državnih blagajnah, zato je potrebno nekje drugje nabiti davek, če se uvedejo kake olajšave.

BREŽICE — Kar 1.500 oseb se bo izselilo iz Brežic, ko bo končano preseljevanje vojakov jugoslovanske armade. Za njimi bo ostalo 1.500 praznih stanovanj, poleg vojašnic in drugih vojaških objektov. Je pa tudi res, da odnašajo vse, kar ni pribito. Iz kinodvorane, last JA, so odnesli tudi vso opremo, celo dvoranske stole, in to v Bihač. V vrtcih in šolah bo za petino manj otrok. Vse to prinaša tudi družinske probleme, ko se družine selijo, otroci pa nočejo stran; pri mešanih zakonih se včasih krha in nekateri bodo doživeli tudi ločitev.

LJUBLJANA — Razstavo sodobnega korejskega slikarstva so odprli v Jakopičevi galeriji. Na njej sodeluje 25 korejskih slikarjev v različnih tehnikah: črnilo na papirju, tuš in kombinirana tehnika na riževem papirju in druge. Razstavljenih je petdeset del.

LJUBLJANA — Meteorološki terminološki slovar je izšel pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti skupaj z Društvom meteorologov Slovenije. Vsi termini so razloženi, na koncu pa so še priloge o klasifikaciji oblakov in meteorjev, vetrov ter meteoroloških simbolov. Kot predhodnik tega je leta 1966 izšel Trijezični slovar (v slovenščini, nemščini in angleščini) na 62. straneh, vendar pojmi niso bili razloženi.

DUNAJ, Avstrija — Slovensko literaturo in glasbo so predstavili dunajski publiko pod okriljem avstrijske sekcije Svetovnega slovenskega kongresa in kulturnega društva Ivan Cankar. Brali so originalna dela in prevode Franceta Balantiča, Leva Detela, Svetlane Makarovič, Stanka Majcna, Edvarda Kocbeka, Daneta Zajca, Kajetana Koviča in drugih; v glasbenem delu se je predstavila sopranistka Ana Pesar s pianistko Blaženko Arnič in violinista Jernej Brenc ter Kameran Turan.

SLOVENC V ARGENTINI

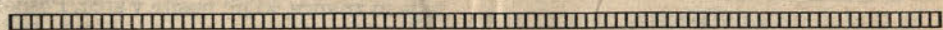
Občni zbor Mutuala SLOGA

V nedeljo, 25. avgusta je bil v Slovenski hiši redni letni občni zbor Mutuala SLOGA.

Predsednik lic. Marjan Schiffrer je v svojem poročilu omenil, da je Mutual v preteklem poslovnem letu 1990/1991 rastele gospodarsko kot tudi po številu članstva. Navedel je, da je imel Mutual ob zaključku poslovnice 30. aprila 2174 članov. Nadaljeval je, da je bilo v tem času podeljenih 189 podpor (18 za poroke, 60 za rojstva, 12 ob smrti, 13 ob zaključku srednješolskih študij, 1 ob stalni nesposobnosti za delo ter 85 starostnih podpor). Lic. Schiffrer je še omenil letovišče v Villa Udaondo, ki postaja z leta v leto vse bolj priljubljeno in obiskovano. Člani iščejo tam zaslužnega oddiha, ne le poleti ampak vse leto.

Po blagajniškem poročilu, ki ga je v odsotnosti blagajnika prebral upravnik Marjan Loboda, je Ivan Teraš v imenu nadzornega odbora predložil razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta.

H koncu sta bila izvoljena novi upravni in nadzorni odbor, ki sta sestavljena takole: predsednik lic. Marjan Schiffrer; tajnik Avguštín Jeločnik; blagajnik Milan Keržič; odborniki Božidar

Srebrna obletnica ZSMŽ

Ko smo pred desetletji odhajali iz domovine — za kak teden ali dva, kakor so mnogi mislili —, si pač nihče ni mogel predstavljati, na kakšno in kako dolgo pot smo se podali. Tekla so leta in začele so se vrstiti obletnice. Z njimi so prihajale vedno nove potrebe in izzivi, katerim je bilo treba najti odgovor in rešitve. Naša skupnost je iz svoje nemoči črpala neizrekljivo moč, da je vedno znova našla najprimernejši odgovor. To je gotovo dokaz njene življenjske sile, predvsem pa gotovosti, da smo prav ravnali. In vse je bilo sprejeto kot iz božjih rok.

Pred 25. leti je dr. Jure Rode dal pobudo za povezavo naših mater in žena, ki naj bi izpolnila vrzel v slovenskih organizacijah in odgovorila na sebi lasten način na posebne in nove potrebe.

Kdo, če ne žene in matere, bo bolje razumel in primerneje priskočil na pomoč rojakom v stiski in dvigal duha! Kdo bi tudi bolj nesebično podpiral druge organizacije in zavzeto a nevsiljivo sodeloval dejansko, z mnenjem, nasvetom in spodbudo!

Naše žene so tudi same čutile, kako prav je, če se srečujejo na lastnih prireditvah v pogovorih z ženami iz drugih krajev in dežel, pri predavanjih o temah, ki jih posebej zanimajo, ali pa tudi le zato, ker je srečanje s sestrami po krvi, duhu in usodi samo po sebi lepo, blagodejno in koristno.

Ob 25-letnici sedaj gledamo nazaj in ugotavljamo, da je duh prav isti kot v začetku, da je Zveza v lepi meri izpolnila začetna pričakovanja in prispevala svoj nenadomestljivi delež h rasti naše skupnosti. Žene, ki so iz raznih osebnih o družinskih razlogov morale oditi iz Buenos Airesa in njegove okolice, pogrešajo srečanja, po svojih možnostih še naprej sodelujejo in Zvezi izražajo svoje priznanje za veliko drobnega in ne tako drobnega opravljenega dela, pa tudi za

Osebne novice

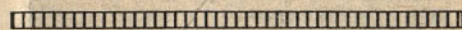
Rojstvo: Rojena je bila 24. avgusta Ivana Sonja Truden, hčerka Jureta in ge. Mirjanke Voršič. Čestitamo!

Poroki: Dne 31. avgusta sta se poročila v slovenski cerkvi Marije Pomagaj Franci Petkovšek in Magda Zupanc. Za priče so bili nevestini in ženinovi starši Ivan in ga. Ivanka Zupanc ter France in ga. Kristina Petkovšek. Poročne obrede je med sv. mašo — pel je maldinski zbor iz San Justa — opravil prelat dr. Alojzij Starc.

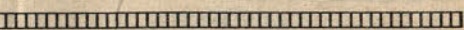
V soboto, 27. julija pa sta se v cerkvi Sv. Kajetana v Ciudad Evita poročila Karina Panaino in Hugo Lucas.

Novoročencem iskrene čestitke!

Novi licenciatki: Na medicinski fakulteti buenosaireske državne univerze sta zaključili podiplomski študij Sonja Tomazin in Andreja Bitenc-Skubic ter postali „licenciada in kinesiología y fisiatría“. Čestitamo!

Fink, Rudi Gričar, Stane Mehle in Mavricij Kočar. Člani nadzornega odbora so: Ivan Teraš, Janez Jereb, Janez Amon, Franc Hrovat, Ivan Makovec in Jože Tomažević; upravnik Marjan Loboda.

vse dobre želje in voščila, ki jih kljub daljavi dosejajo. „Gospa Linca“, to se pravi gospa Pavlina Dobovškova, je kar naravno njena predsednica; zares tenkočutno srce in pravi motor organizacije, ali če hočete, tudi magnet, ki pritegne sodelovanje. Ne magnet v lastno korist, ampak tako, da vsaka najde svoje pravo mesto in je zato dobro za vse.

V neprisiljenem ozračju Zveze naj prijateljski duh veje še naprej in tudi v bodoče naj vztraja pri svojih, za zmaterializirani svet „nemogočih“ osnovnih pravilih o pogojih za članstvo: vera, upanje, ljubezen; in za članarino: eno dobro delo na dan, začeni v lastni hiši in družini. Saj na tem temelji lik svetopisemske močne žene v slovenski zdomski izdaji.

ZSMŽ še na mnoga leta!

prof. Nadislava Laharner

Poročilo o sestanku

V juliju in avgustu smo posvetili svoja redna srečanja na prvih sredah Sloveniji s pomočjo dr. M. Kremžarja in župnika Jožeta Škerbca. Oba sta preživela nekaj časa v vrtincu dogajanja — domovini, tako da sta nam v obliki razgovorov posredovala poglede, vsak iz svojega zornega kota: politično-gospodarskega in versko-socialnega. Razjasnila sta v govorjeni besedi to, kar je včasih težko razbrati iz pisane po časopisih in revijah.

Oba sta priporočala molitev za našo domovino, ki preživlja zgodovinske trenutke: razpad Jugoslavije, samostojnost Slovenije in odhajanje grobe komunistične oblasti. Težko smo jih čakali, dočakali smo jih nekateri... seveda z božjo pomočjo, na katero se moramo vedno obračati; danes pa še tembolj!

Naj bo obema gospodoma na tem mestu izrečena prisrčna zahvala!

Tajnica

MALI OGLASI

Angleščina - učni skupini od 7. do 9. let in od 9. do 12. let. Mila Hribar - Tel.: 651-5354

METKA - L. in F. Švigelj - Otroške obleke - Izbira in tovarniške cene - F. Alcorta 2754 - San Justo (Barrio San Nicolás) - Tel. 441-7496

Splošna pomoč in nasveti o industrijski higieni in varnosti; Tel: 659-3574; **Viktor Fekonja**

PSIHOANALIZA

Psichoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3º „B“ - Capital - Tel: 83-7347 in 71-3546.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. **Elektro Ader - Franci Jarc**. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

Varnostni elektronski sistemi (alarmi) za hiše - tovarne - avtomobile.

Inž. Janez M. Petkovšek, Amianto 9969 - Tel.: 769-1791 - Loma Hermosa

Kadar se o računalnikih (komputerjih) govori, **inž. Janez Kocmur** vam poskrbi. Tel.: 651-7459 - Brandsen 2167 - San Justo.

SERVIS

Dolenc Lojze - popravila barvne TV, video-kaset, radio snemalcev, kaset in avdio - Cerviño 3942 - San Justo - Tel.: 651-2176.

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantasi (seose-integrados); sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martin - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni **Marjeta Senk** - Tel.: 762-2840.

Turizem Bled - Najugodnejše cene za polet z avionom in turizem po svetu - Tel. 628-9504

ARHITEKTI

Arhitektka Ana Marija Savič - Načrti in vodstvo novih zidanj, popravil, dekoracija in načrti za opremo - Rodríguez Peña 336, P. 6º ofic. 64. T. E. 45-2623 in 651-4206.

ADVOKATI

dr. Vital Ažič - odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 17 do 19 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knava - odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 45-0320 in 46-7991

dr. Mariano Radonič, odvetnik, od ponedeljka do petka o 17 do 20 ure, Mar del Plata in okolica. Olavarría 2555, Mar del Plata (7600) Tel.: (023) 51-0180/0177

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave - privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov - **Andrej Marolt** - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

REDECORA - celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Alpe Hogar - **Stane Mehle** - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - (1826) Rem. de Escalada - Tel.: 248-4021.

Garden Pools - konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - **Andrej Marolt** - Pte. Illia (Ruta 8) Nº 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA - Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hermandarias - Uraduje od sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

Cena največ štirih vrstic **18.000,-** za enkratno objavo, za vsak mesec - 4 številke - **55.000,-**

Prejeli smo:

Spoštovani rojaki!

Najprej Vas lepo pozdravljam, ter upam, da boste prisluhili moji ideji, da bi Vam predstavil Vašo in mojo rodno zemljo, življenje, običaje in ljudi, ki tu živijo. Vi, moji rojaki, ki živite v širnem svetu, tako daleč od domovine, v srcu in mislih še vedno nosite spomine na svojo vas, mesto, sorodnike in prijatelje, ki so ostali tu. Morda imate otroke, ki so se rodili v drugih državah in ne poznajo domovine svojih staršev. Prav gotovo bi jo radi spoznali, videli, občutili...

Mnogi med Vami so že dolgo vrsto let v drugih državah. Leta so tekla, kot teče voda v potoku in sedaj ni več možnosti za dolgo in naporno potovanje v domovino, da bi jo še enkrat videli in občutili, da bi videli ljudi, sorodnike in prijatelje...

Čas je tekel in marsikaj se je spremenilo. Morda hiša, ki jo nosite v srcu ne stoji več, morda človek, ki mislite nanj ne živi več, ali pa... hiša še vedno stoji, človek še vedno živi spremenjen od dela, skrbi in let, ki jih nosi na plečih, pa vendar z nekdanjim srcem in spomini, ki so zelo podobni Vašim. Tudi ta človek ob tihih večerih pomisli na Vas in takrat vzame v roke Vaše zadnje pismo in ga še enkrat prebere. To pismo je edini stik in veza, ki je ostala med vami.

Zato sem prišel na idejo, da Vam ta stik med Vami in domovino poglobim in približam. Pripravljen sem obiskati katerikoli del Slovenije ter Vam posneti Vašo vas, mesto, hišo, sorodnike, prijatelje in znance, ki jih nosite v srcu. Posnel bi Vam okolico, znamenitosti itd. Oziroma, izpolnil bi vsako Vašo željo, ki bi mi jo napisali v pismu. Tako bi lahko v „sliki in besedi“ zopet začutili in videli svojo

rodno grudo in ljudi, ki jih imate radi. Tudi Vaši otroci bi na ta način videli in spoznali domovino svojih staršev. Snemal bi s profesionalno video-camero, ter Vam poslal VHS kaseto na Vaš naslov.

Spoštovani rojaki, prosil bi Vas, da mi pišete, kaj mislite o moji ideji, oziroma, da mi napišete vse podrobnosti, katere želite, da Vam posnamem, na naslov

GRABRIJAN VOJKO
Trg Oktobrske revolucije 5
61000 Ljubljana
R. Slovenija

Cena kasete, posnetka in ostalih stroškov U\$S 100.

V pričakovanju na Vaša pisma Vas pozdravlja

Grabrijan Vojko
Ljubljana, 11. avg. 1991

OBVESTILA

SOBOTA, 7. septembra:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

Zveza slov. mater in žena - 25 let delovanja. Slovenska hiša ob 19. uri.

V slovenskem domu v San Martinu igra „Triglavska roža“ ob 20.30.

SREDA, 11. septembra:

Seja Upravnega sveta Zedinjene Slovenije ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 14. septembra:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

V Slovenskem domu v San Martinu večerja z mini-tombolo ob 20. uri.

Visokošolski tečaj v Slovenski hiši ob 15.30.

NEDELJA, 15. septembra:

Obletnica Slomškovega doma ob 30-letnici blagoslovitve. Celodnevna prireditve.

SREDA, 18. septembra:

Seja medorganizacijskega sveta v Slomškovem domu ob 20.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: **Valentín B. Debeljak**
Proprietario: **Eslovenia Unida**
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA

Teléfono y Telefax: (54-1) 69-9503

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino **360.000**; pri pošiljanju po pošti pa **400.000**; ZDA in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto **100 USA dol.**; obmejne države Argentine **90 USA dol.**; Evropa **110 USA dol.**; Avstralija, Afrika, Azija **120 USA dol.**; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto **75 USA dol.**

V Evropi lahko kupite Svobodno Slovenijo: v Trstu: Knjigarna Fortunato, Vía Paganini 2; v Celovcu: knjigarna Mohorjeve družbe, Viktringer 26.

Stavljenje: MALIVILKO

Talleres Gráficos "VILKO" S.R.L.,
Estados Unidos 425

(1101) Buenos Aires - Tel.: 362-7215/1346

ČETRTEK, 19. septembra:

Sestanek Lige žena-mati v San Martinu ob 18.30.

SOBOTA, 21. septembra:

Slomškova proslava osnovnošolskih otrok v Slovenski hiši ob 9.30.

Kulturni večer SKA: prof. France Bergant - Nastanek in narava evangelijev; Slovenska hiša ob 20.

SOBOTA, 28. septembra:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

V soboto, 7. septembra, bo v Slovenskem domu v San Martinu ob 20.30 igra

Triglavska roža

Uprizorili jo bodo otroci šole „dr. Gregorij Rožman“ s pomočjo starejših in pod vodstvom Maksa Borštnika.

Vsi lepo vabljeni!

Carapachayski oder te vabi na veseloigro

TRIJE VAŠKI SVETNIKI

V soboto, 14. septembra, ob 20. uri

Pridi, ne bo ti žal!

Rešitev Križanke:

Vodoravno: 1. Urok. 5. Vlak. 9. Uči. 12. Kokro. 14. Abraham. 16. Primož. 18. Itaka. 20. Oves. 21. Stena. 22. Rog. 24. Šest. 26. Nina. 28. Up. 29. Ribnica. 31. Ju. 32. Deva. 34. Neka. 35. Met. 36. Revma. 38. Arno. 40. Vedno. 41. Kljuka. 43. Ateisti. 45. Adela. 47. Mar. 48. Tepe. 49. Iris.

Navpično: 1. Uk. 2. Rop. 3. Okrog. 4. Kriv. 6. Laž. 7. AB. 8. Krit. 9. Uhani. 10. Čakanje. 11. Ima. 13. Omesi. 15. Atena. 17. Osebn. 19. Trud. 21. Stikal. 23. Opereta. 25. Sne. 27. Auto. 29. Ravni. 30. Carja. 33. Veder. 35. Moker. 37. Most. 39. Nudi. 40. Vam. 41. Kip. 42. Ali. 44. Te. 46. As.

Slomškovo doma vabi vse rojake od blizu in daleč na

PROSLAVO

30-letnice blagoslovitve doma, ki bo v nedeljo, 15. septembra.

Spored: Ob 10.45: Dviganje zastav in pozdrav.

Ob 11.00: Slovesna sv. maša

Sledi skupno kosilo za vse, ki so prijavljeni

Popoldne ob 16.00: Kulturni program s sodelovanjem SPZ Gallusa.

Na svidenje!

Bodi zdrava, moja domovina!